

Caiet de seminar
Drept penal. Partea generală

Stănilă, Laura Maria

Este lector doctor la Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara, având o experiență didactică în învățământul universitar de peste 15 ani. Domeniile sale de expertiză sunt Drept penal – Partea generală, Drept penal – Partea specială, Sociologie juridică și Drept penal internațional.

A publicat până acum trei monografii, un curs de sociologie juridică și peste 50 de articole și studii în reviste de specialitate din România și din străinătate.

În anul 2012, a obținut Premiul „Ion Tanoviceanu” acordat de Uniunea Juriștilor din România pentru lucrarea *Răspunderea penală a persoanei fizice*.

Este, de asemenea, membru al Comitetului Editorial al Revistei „Anale Jurisprudentia” Seria Drept și membru al Comitetului Editorial al „Journal of Eastern European Criminal Law”.

Din anul 2013, este lector în cadrul Institutului Național pentru Pregătirea și Perfecționarea Avocaților, Centrul Teritorial Timișoara.

Laura Maria Stănilă

Caiet de seminar
Drept penal. Partea generală

Universul Juridic
București
- 2016 -

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2016, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al

S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI COMERCIALIZAT
DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE
PE INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

STĂNILĂ, LAURA MARIA

Drept penal : partea generală : caiet de seminar / Laura Maria Stănilă. -

București : Universul Juridic, 2016

ISBN 978-606-673-948-1

343(498)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL tel.: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

PARTEA I SEMINARE

Capitolul I TEORIA GENERALĂ A DREPTULUI PENAL

*Infrațiunea și reacția socială împotriva ei. Dreptul penal și știința dreptului penal.
Izvoarele dreptului penal. Principiile dreptului penal. Norma juridică penală.
Raportul juridic penal. Codurile penale române*

➔ A. Rezolvați următoarele grile:

1. Infrațiunea:

- a. poate fi comisă doar de către om;
- b. este un fenomen social și antisocial;
- c. este un fenomen ce poate fi eradicat.

2. Criminalitatea:

- a. este sinonimă cu infraționalitatea;
- b. reprezintă ansamblul infracțiunilor care au fost comise în societate într-o anumită perioadă;
- c. presupune o reacție socială organizată și specializată.

3. Criminalitatea aparentă:

- a. este rezultatul scăderii criminalității reale din criminalitatea descoperită;
- b. este sinonimă cu criminalitatea legală;
- c. are o rată mai mică decât criminalitatea reală.

4. Politica penală:

- a. poate fi judiciară și legislativă;
- b. are rolul de combatere a fenomenului infracțional;
- c. poate fi realizată de orice persoană.

5. Incriminarea este operațiunea prin care:

- a. o faptă este trecută din sfera ilicitului penal în sfera ilicitului administrativ prin voința legiuitorului;
- b. presupune promulgarea unei legi care definește conținutul infracțiunii și indică sancțiunea aplicabilă;
- c. reprezintă atributul exclusiv al puterii legiuitoare.

6. Dreptul penal obiectiv:

- a. desemnează ansamblul prerogativelor acordate unui subiect de drept de a acționa și de a pretinde altora să acționeze într-un anumit mod;
- b. este un drept penal pozitiv;
- c. reprezintă ansamblul normelor juridice penale.

7. Dreptul penal material reprezintă:

- a. ansamblul normelor juridice penale care definesc infracțiunile și sancțiunile penale;
- b. ansamblul normelor juridice care reglementează desfășurarea procesului penal;
- c. ansamblul normelor juridice care reglementează infracțiunile, sancțiunile penale și procesul penal.

8. Dreptul penal:

- a. are un caracter subsidiar;
- b. se bucură de autonomie conceptuală;
- c. este o ramură a dreptului privat.

9. Codul penal este:

- a. lege specială;
- b. lege temporară;
- c. lege organică.

10. Sunt izvoare informale de drept penal:

- a. consuetudinea;
- b. jurisprudența internă;
- c. reciprocitatea;
- d. jurisprudența CEDO.

11. Sunt izvoare formale de drept penal:

- a. Constituția României;
- b. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- c. legile penale complinitoare.

12. Consuetudinea:

- a. are efect abrogator asupra legii penale;
- b. are aptitudinea de a crea drept;
- c. poate servi ca element de interpretare a dreptului.

13. Constituie izvoare directe de drept penal:

- a. cutuma;
- b. reciprocitatea;
- c. deciziile CEDO.

14. Codul penal din 1969:

- a. este al treilea cod penal al României;
- b. este un cod aboliționist;
- c. este în vigoare.

15. Legile penale complinitoare:

- a. cuprind noi incriminări;
- b. servesc la completarea Codului penal și a celorlalte legi care cuprind dispoziții penale;
- c. sunt legi penale speciale.

16. Legile penale excepționale:

- a. au întotdeauna un caracter temporar;
- b. pot fi adoptate și în situații de desfășurare normală a vieții sociale;
- c. pot conține noi incriminări.

17. Ordonanțele de urgență ale guvernului:

- a. pot constitui izvoare de drept penal;
- b. dacă nu sunt aprobate de Parlament, au efectul unor legi temporare;
- c. nu pot constitui izvoare de drept penal, deoarece nu sunt legi organice.

18. Decretele de grațiere ale Președintelui României:

- a. au efect extinctiv de raport juridic penal de conflict;
- b. sunt izvoare de drept penal atunci când dispun grațierea unei persoane;
- c. au caracter normativ.

19. Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție în soluționarea recursului în interesul legii:

- a. au efect asupra hotărârii judecătorești examinate;
- b. produc efecte de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României;
- c. sunt izvoare formale de drept penal.

20. Recursul în interesul legii se promovează:

- a. din oficiu de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție;
- b. din oficiu de către ministrul justiției;
- c. la cererea colegiului de conducere al curții de apel.

21. Sunt izvoare directe de drept penal:

- a. Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;
- b. reciprocitatea;

- c. convențiile de asistență juridică internațională în materia extrădării;
- d. convențiile prin care se creează Statului Român obligația de a incrimina în legislația națională anumite fapte.

22. Hotărârea preliminară în interpretarea dreptului comunitar:

- a. este obligatorie atunci când judecătorul național judecă în ultimă instanță cauza;
- b. este facultativă atunci când judecătorul național judecă în ultimă instanță cauza;
- c. este obligatorie atunci când judecătorul național nu judecă în ultimă instanță cauza.

23. Hotărârea preliminară în interpretarea dreptului comunitar se pronunță de:

- a. instanța internă;
- b. Curtea de Justiție a Comunității Europene;
- c. Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

24. Principiile dreptului penal se regăsesc în:

- a. Constituția României;
- b. doar în Codul penal;
- c. și în legi penale speciale.

25. Noul Cod penal prevede neretroactivitatea legii penale:

- a. între principiile aplicării legii penale în timp;
- b. ca o consecință a principiului legalității incriminării și a sancțiunilor penale;
- c. nu mai prevede expres principiul neretroactivității legii penale.

26. Principiul *non bis in idem* se referă la:

- a. unicitatea incriminării;
- b. unicitatea judecății;
- c. unicitatea răspunderii penale.

27. Norma prevăzută în art. 173 C. pen. (Legea penală) este:

- a. o normă principiu;
- b. o normă definiție;
- c. o normă conflictuală;
- d. o normă interpretativă.

28. Normele de trimitere:

- a. își subordonează conținutul față de norma complinitoare;
- b. nu își subordonează conținutul față de norma complinitoare;
- c. au structură completă;
- d. își subordonează conținutul față de norma complinitoarea doar în măsura în care aceasta suferă modificări, nu și atunci când aceasta este abrogată.

29. Normele penale generale pot fi cuprinse în:

- a. Codul penal;
- b. legi penale speciale;
- c. Constituția României.

30. În Codul penal întâlnim:

- a. norme imperative;
- b. norme permissive;
- c. norme speciale;
- d. norme stimulative.

31. Sunt norme penale divizate:

- a. normele de incriminare cadru;
- b. normele incomplete;
- c. normele de trimitere;
- d. normele de referire.

32. Interpretarea autentică:

- a. se realizează de către judecător;
- b. se realizează de către legiuitor;
- c. este o interpretare oficială.

33. Este considerată o interpretare statică:

- a. interpretarea legiuitorului;
- b. interpretarea judecătorului;
- c. interpretarea cercetătorului.

34. În dreptul penal este permisă:

- a. interpretarea analogică, indiferent dacă analogia se realizează în favoarea sau defavoarea inculpatului;
- b. interpretarea analogică, doar dacă analogia se realizează în defavoarea inculpatului;
- c. interpretarea analogică, doar dacă analogia se realizează în favoarea inculpatului.

35. În dreptul penal, interpretarea poate fi:

- a. extensivă;
- b. cel mult declarativă;
- c. restrictivă.

36. În cazul raportului juridic penal de conformare, subiect pasiv:

- a. este statul;
- b. este determinat generic;
- c. nu poate fi decât o persoană fizică.

37. În cazul raportului juridic penal de conflict, subiect activ este:

- a. infractorul;
- b. statul;
- c. persoana vătămată.

38. Sunt fapte modificatoare de raport juridic penal:

- a. circumstanțele atenuante sau agravante anterioare săvârșirii infracțiunii;
- b. legea penală mai favorabilă;
- c. legea de grațiere parțială.

39. Raportul juridic penal de conformare:

- a. se naște odată cu intrarea în vigoare a legii penale;
- b. se naște în momentul săvârșirii infracțiunii;
- c. se naște în momentul pronunțării de către judecător a hotărârii de condamnare.

40. Obiectul raportului juridic penal de conflict constă în:

- a. conduita prescrisă în norma de incriminare;
- b. sancțiunea penală;
- c. pedeapsă.

41. Sunt fapte juridice extinctive de raport juridic penal:

- a. desistarea;
- b. împăcarea;
- c. legea de amnistie.

➔ B. Rezolvați următoarele exerciții:

1. Identificați în Codul penal: norme principii, norme definiții, norme conflictuale și norme interpretative.
2. Arătați care este diferența dintre normele juridice de trimitere și normele juridice de referire. Exemplificați. Arătați dacă, în condițiile art. 5 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, distincția dintre normele de trimitere și cele de referire se mai justifică.
3. Realizați o comparație între raportul juridic penal de conformare și raportul juridic penal de conflict.
4. Explicați de ce consuetudinea nu constituie izvor de drept penal, pe când reciprocitatea constituie izvor de drept penal.
5. Identificați în Codul penal norme stimulative și norme permissive.
6. Explicați caracterul subsidiar al dreptului penal.
7. Dați exemple de acte juridice modificatoare de raport juridic penal.
8. Dați exemple de acte juridice extinctive de raport juridic penal.

9. Dați exemple de fapte juridice modificatoare de raport juridic penal.
10. Dați exemple de fapte juridice extinctive de raport juridic penal.
11. Enunțați și explicați principiul legalității incriminării și sancțiunilor penale.
12. Analizați structura normei juridice penale.
13. Arătați dacă deciziile de dezlegare a unei chestiuni de drept, precum și deciziile de soluționare a unui recurs în interesul legii ale Înaltei Curți de Casație și Justiție constituie sau nu izvoare de drept penal.
14. Arătați dacă deciziile pronunțate de Curtea Constituțională a României prin care se constată neconstituționalitatea unor prevederi ale legislației penale constituie izvoare de drept penal.
15. Arătați dacă deciziile pronunțate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin care s-a constatat o încălcare a unor articole din Convenția europeană a drepturilor omului în materie penală constituie sau nu izvoare de drept penal.